

T.Bitvinskas

DKCh laboratorijos vedovas

A T A S K A I T A

Už LTSR MA Botanikos instituto dendroklimatochronologinės laboratorijos darbą 1983 metais.

1983 metais dendroklimatochronologinėje laboratorijoje ant-
rus metus buvo vykdoma tema: "Ištirti makroaplinkos sąlygų būklę
TSRS pietinės taigos miškų zonoje medienos metinių rėvių struk-
tūros kaitos dėsningumą pagalba".

Šiam tikslui buvo toliau matuojama sukaupta dendrochronolo-
ginio profilio LTSR - Tolimieji Rytai, profilio medžiaga (J.Kai-
raitis, D.Juočiūnaitė, 26 skalės). Tikrinama ir suvedama gauta
iš Vyriausios geofizinės observatorijos klimatologinė medžiaga
(V.Balčiūnas). Buvo išanalizuota ir paruošta spaudai dendrochro-
nologinė medžiaga iš Kamčiatkos (V.Balčiūnas, 6 mėginimo barelių
apimtyje), Žuvinto draustinio medžiaga (J.Karpavičius) 12 skalių,
Klaipėdos ir kitų Vakarų Lietuvos rajonų skalės (V.Brukštus).
Galutinai apdoroti ir apskaičiuoti Mongolijos dendrochronologinių
tyrimų 5 mėginimo barelių medžiaga (V.Balčiūnas, Zokaitis A.,
N.Krikščiūnienė).

Buvo toliau įsisavinami densitometrinis rentgenografinis
rėvių tyrimo prietaisas SSA-1 - sluoksninių struktūrų analizato-
rius (V.Vėželis) ir radiacinis densitometras RD-01 (V.Balčiūnas).
Numatyti keliai šių mašinų darbą davesti iki mikroelektroninės
mašinos D-3-28. Šią ESM su išoriniais išvedimo bei įvedimo prie-
taisais mūsų darbui paskolino Leningrado Fizikos-technikos insti-
tuto Astrofizinis skyrius (vad.prof. G.E.Kočiarovas).

Kooperuojantis su LTSR MA Fizikinių techninių energetikos problemų institutu (Laboratorijomis esančiomis Laisvės al.53), iš Kauno radijo matavimo technikos instituto įsigytas rievių duomenų apdorojimui tinkamas prietaisų kompleksas - standas YBK-M6000 bazėje. Prietaisas pastatytas mūsų laboratorijoje, sėkmingai paleistas ir dabar laboratorijos inžinierių (V.Vėželio ir A.Zokaičio) sėkmingai įsisavinamas.

Šis prietaisas sekančių metų bėgyje galės pakeisti blogai veikiančią ESM Nairi-3, kurios duomenų dorojimo galimybės žymiai blogesnės ir mažiau našios.

Vaišnoriskėje su LTSR meteorologinės tarnybos centro pagalba buvo tiriami aplinkos faktoriai (oro temperatūra, krituliai, Bukos upelio lygis ir kai kurie kiti, bei 8-ti metai - sezoninės medynų prieaugis pastoviuose mėginimo bar liuose.

Buvę toliau vykdomi dendrochronologiniai rievių datavimo ir išskyrimo darbai problemos "Astrofiziniai reiškiniai ir radioanglis" rėmuose. Buvo atlikta darbų pagal sutartis su Tbilisio valstybiniu universitetu - 8000 rublių sumai, su Uralsko pedagoginiu institutu - 27.000 rublių sumai. 1983 metų bėgyje buvo įsisavinti ilgai pragulėjusių ąžuolų didelės drėgmės sąlygose medžių rievių išskyrimo metodai. Problemai vadovaujantis TSRS MA Fizikos-technikos institutas organizavo kolektyvinę mokslinio-techninio bendradarbiavimo sutartį 1983-1987 metams, kurią pasirašė Tbilisio valstybinio universiteto, Uralsko pedagoginio instituto, LTSR MA Botanikos instituto, Lvovo miškotechnikos instituto ir Timiriازهvo žemės ūkio akademijos rektoriai ir direktoriai.

Pateikta dendrochronologinių tyrimų medžiaga ir aplinkos sąlygų vertinimo prognozės Telšių miškų ūkio miškotvarkos projektui (T.Bitvinskas, J.Kairaitis, J.Karpavičius, V.Brukštus).

Pagal susitarimą su Vyriausiąja Geofizine Observatorija, primant Mongolijos liaudies respublikos hidrometeorologijos institutui š.m. rugpjūčio mėn. j.m.b. Kairaitis Jonas ir v.i. Vėželis Valdas dalyvavo mišrioje TSRS - Mongolijos dendrochronologinių tyrimų ekspedicijoje Mongolijos viduriniuose ir vakariniuose rajonuose. Iš ekspedicijos parvežta analizuoti iš 12 tyrimo punktų 400 medienos pavyzdžių.

1983 m. gruodžio mėn. paruošti spaudai du leidiniai rusų kalba: 1. Временные и пространственные изменения климата и годовичные кольца деревьев. 2. Дендроклиматологические шкалы Советского Союза ч.3.

Paruošta pagal darbų visumą viena daktarinė (T.Bitvinsko disertacija) ir viena kandidatinė (J.Karpavičius).

Ekspedicija į Prielbrusę dėl žmonių stokos neįvyko, bendradarbiavimo sutartis nusiūsta pasirašyti į MVU.

Atvežta eilė senojo Novgorodo medienos pavyzdžių eilė leis paruošti medieną sutartims su MA FTI už 10-9 šimtmečius.

Buvo apiformintas 1 racionalizatorinis pasiūlymas (V.Balčiūnas, V.Brukštus).

T.Bitvinsko disertacijos gynimą organizuoti 1983 m. nepavyko (numatoma 1984 m. rudenį).

Įneštas svarus indėlis į IV-tojo visąsąjunginio pasitarimo dendroklimatologijos ir dendrochronologijos klausimais organizavimą, kuris įvyko Irkutske. Su pranešimais čia dalyvavo T.Bitvinskas, V.Brukštus, J.Karpavičius.

Probleminiuose pasitarimuose "Astrofiziniai reiškiniai ir radioanglis" Uralske dalyvavo T.Bitvinskas, N.Kriaučionytė, A.Daukantas, Lvove - T.Bitvinskas.

Be to vienas pasitarimas, svarstantis problemos "Astrofiziniai reiškiniai ir radioanglis rezultatus įvyko Botaninių ir dendrokli-

matologinių tyrimų stotyje - Vaišnoriskėje (ats. T. Bitvinskas, J. Kairaitis), čia 20 žmonių grupė svarstė disertacijų paruošimo klausimus. Pranešimus darė T. Bitvinskas, J. Karpavičius, A. Stupneva.

Sinferopolyje įvyko pasitarimas svarstantis paskutiniojo tūkstantmečio klimato Europoje monografijos paruošimo klausimus. Jame kaip autorius dalyvavo T. Bitvinskas.

VISUOMENINIS DARBAS LABORATORIJOJE

Dendrochronologinio banko medžiagų kaupimas bei darbas TSRS MA dendroklimatologinėje komisijoje (pirmininko pavaduotojas - T. Bitvinskas).

Darbas profsąjungos veikloje (1 žmogus - J. Kairaitis - profkomiteto narys, 2 - komisijų nariai). Profgrupėje - profgrupogas (D. Juočiūnaitė). Komjaunimo darbas (organizatorė lab. T. Vėžytė). Žinijos draugijos linija padaryta 12 pranešimų. 5 žmonės - botanikų draugijos nariai.

1983. XI. 25.